

Kaupunginhallitus 20.06.2022 § 215

§ 215

Vuoden 2022 toukokuun kuukausiraportti

Valmistelijat / lisätiedot:
Ojavuo Pia

etunimi.sukunimi@espoo.fi
Vaihde 09 816 21

Päätösehdotus

Kaupunginjohtaja Mäkelä Jukka

Kaupunginhallitus merkitsee tiedoksi vuoden 2022 toukokuun kuukausiraportin.

Käsittely

Päätös

Kaupunginhallitus:
Esittelijän ehdotus hyväksyttiin yksimielisesti.

Selostus

Vuoden 2022 toukokuun kuukausiraportti

Venäjän hyökkäys Ukrainaan heikentää rajusti tulevaisuuden näkymiä

Venäjän hyökkäys Ukrainaan helmikuun 24. päivänä on muuttanut olennaisesti kuvaa Suomen lähivuosien talouskehityksestä. Sodan talousvaikutuksiin liittyy edelleen suurta epävarmuutta, koska vielä ei ole tiedossa sodan laajuutta eikä kestoja, tai minkälaisia talouspoliittisia toimia vielä otetaan käyttöön talousvaikutusten lievittämiseksi.

Energian ja raaka-aineiden hinnat ovat nousseet huomattavasti ja kiihdyttävät inflaatiota, ja taloudenpitäjien luottamus on heikentynyt edelleen epävarmuuden jatkuessa. Kulutus ja investoinnit kärsivät niin nousevista hinnoista kuin epävarmuuden kasvusta.

Valtiovarainministeriö arvioi kevään taloudellisessa katsauksessa, että Suomen kokonaistuotanto kasvaa keskimäärin 1,5 prosenttia ja kuluttajahintainflaatio kiihtyy 4 prosenttiin tänä vuonna. Koko vuoden 2022 kasvu on niin sanottua kasvuperintöä edelliseltä vuodelta.

Reaktion Venäjän hyökkäykselle Ukrainaan EU, Yhdysvallat sekä muut länsimaat ovat asettaneet talouspakotteita Venäjälle. Asetettujen pakotteiden seurauksena Suomen ulkomaankauppa Venäjän kanssa käytännöllisesti katsoen loppuu, mikä leikkaa Suomen talouskasvua eniten viennin ja teollisuustuotannon kautta. Maailmanmarkkina- sekä kuluttajahintojen nousun seurauksena BKT:n kasvu hidastuu kotitalouksien ostovoiman heiketessä ja yksityisen kulutuksen kasvun hidastuessa. Lisääntynyt epävarmuus siirtää investointeja tulevaisuuteen. BKT kasvaa 1,7 prosenttia vuonna 2023 ja 1,5 prosenttia vuonna 2024.

Arvio perustuu oletukseen, että sota ei laajene Ukrainan ulkopuolelle vaan jäätyy Ukrainaan ja pakotteet, joita länsimaat ovat asettaneet Venäjälle ja Venäjä länsimaille, pysyvät voimassa nykyisen laisina pitkään. Jos sota tai pakotteet laajenevat, häiriöt Euroopan taloudessa ulottuvat syvemmälle eikä tuotanto Suomessa saavuta vuoden alun tasoa vuoden 2022 aikana. Keskeinen oletus talouden kannalta on, että raaka-aineiden ja energian saatavuus Venäjältä Eurooppaan häiriintyy, mutta ei keskeydy. Koronavirus ei ole poistumassa ja tartuntamäärien nousua voi tapahtua myös tulevaisuudessa. Ennusteessa oletetaan, että Covid-19-epidemian leviämisen estämiseksi ei tehdä uusia rajoituksia, joilla olisi talousvaikutuksia.

Toukokuun tilanne

Espoon väestö oli huhtikuun lopussa 299 000 asukasta, väestö on kasvanut 1 870 asukkaalla. Näillä näkymin 300 000 asukkaan raja ylittyy heinäkuussa.

Työttömyysluvut lähestyvät koronaa edeltävää tasoa. Myös kaksi vuotta kasvussa ollut pitkäaikaistyöttömyys kääntyi vihdoin laskuun maaliskuussa. Työttömien osuus työvoimasta oli huhtikuun lopussa 8,1 prosenttia, vuotta aiemmin 11,5 prosenttia ja ennen koronaa 2019 7,4 prosenttia. Työttömiä oli yhteensä 12 155. Pitkäaikaistyöttömiä oli 5 601. Avoimia työpaikkoja oli 3 952 kappaletta.

Toukokuun lopun tilanteessa toimintakatteen alijäämän, eli nettotoimintamenojen arvioidaan ylittävän talousarvion noin 10 milj. eurolla, ennuste on parantunut maaliskuu- huhtikuun tilanteesta. Toimintakatteen arvioidaan ylittävän hyvinvoinnin ja terveyden toimialalla 14 milj. eurolla, tämä vähentää Espoon soten jälkeistä valtionosuutta.

Ulkoisia toimintatuottoja on toteutunut tammi-toukokuussa 147 milj. euroa, -13 prosenttia vähemmän kuin 5/2021. Ulkoisia toimintatuottoja arvioidaan kertyvän 473 milj. euroa, 59 milj. euroa enemmän kuin talousarviossa. Tulojen ylitys johtuu pääasiassa STM koronakorvauksista sekä OKM valtionavustuksista.

Ulkoisia toimintamenoja on kertynyt tammi-toukokuussa 843 milj. euroa. Toimintamenoja arvioidaan kertyvän 2 170 milj. euroa, 64 milj. euroa enemmän, kun talousarviossa oletettu. Talousarvion ylityksiä on ennustettu työmarkkinatuen kuntaosuudessa 4,3 milj. euroa, koronan hoito- ja torjuntakustannuksia 44 milj. euroa, vanhusten palvelujen kotihoidon työvoimanvuokrauksessa, sairaalan siirtoviivemaksuissa, vammaisten asumispalveluissa, työ- ja päivätoiminnassa sekä lasten sijaishuollossa. Lisäksi kasvun ja oppimien toimialalla on ylityksiä saatuja hanketuloja vastaavasti. Joukkoliikenteen kustannuksen alittuvat noin 8,8 milj. euroa valtion lisätalousarvion joukkoliikennetuesta sekä kasvaneista matkustajamääristä johtuen.

Työnantajien tulorekisteriin ilmoittama palkkasumma espooalaisten työntekijöiden osalta on tammi-toukokuussa 5,9 prosenttia ja eläketulot 3 prosenttia viime vuoden vastaavaa aikaa suurempi. Venäjän hyökkäyksen vaikutus ei näy vielä tulokehityksessä.

Kunnallisveroa on tilitetty 678 milj. euroa, 6,5 prosenttia viime vuoden vastaavaa aikaa enemmän. Valtiovarainministeriö on nostanut yhteisöveron tuotto-odotusta noin 600 milj. eurolla vuodelle 2022, korotus johtuu pääosin vuodelle 2021 tehdyistä ennakontäydennysmaksuista.

Espoon tammi- ja helmikuun yhteisöverotilitykset sisälsivät ennakontäydennysmaksuja vuodelle 2021, yhteisöveroa on tilitetty 117 milj. euroa, 15,7 prosenttia enemmän kuin viime vuonna, vaikka kuntien jako-osuutta on laskettu 10 prosenttiyksikköä. Verotuloja arvioidaan tilitettävän 1 751 milj. euroa vuonna 2022, 48 milj. euroa enemmän kuin talousarviossa oletettiin.

Yleinen korkotasoa on noussut alkuvuoden aikana. Vaikutus kaupungin korkokustannuksiin on ollut kuitenkin hyvin maltillinen, koska kaupungin lainasalkusta oli kiinteäkorkoista lainaa 90,55 prosenttia.

Toukokuun lopun tilanteessa Venäjän hyökkäyssota ja kasvanut inflaatio ei vielä näy käyttötalouden ennusteissa. **Talouden arvioidaan toteutuvan talousarviossa oletettua parempana.** Vuoden 2022 tilikauden tulokseksi arvioidaan muodostuvan noin 127 milj. euroa, tulosta korottaa kertaluontoinen Koy Espoon sairaalan myyntivoitto 74 milj. euroa. Ilman myyntivoittoa tulos olisi noin 53 milj. euroa. Tulossennustetta päivitetään kuukausittain.

Investointeja on tammi- toukokuussa toteutunut 80 milj. eurolla ja niitä ennustetaan toteutuvan 284 milj. eurolla. Tilapalveluiden uudisrakentamisen määrärahojen ennustetaan alittuvan noin 26 milj. euroa, sillä rakennusalan tilanne ja materiaalien hinnan nousut ovat vähentäneet tarjousintoa ja nostaneet tarjottujen urakoiden hintaa. Ukrainan sotatilanne vaikuttaa materiaalien saatavuuden kautta urakkahintoihin ja hankkeita saattaa siirtyä tai jäädä toteutumatta.

Vuoden 2022 aikana ennustetaan lainojen lyhennysten olevan 149 milj. euroa. Muutetussa talousarviossa lyhennykset olivat vuodelle 2022 71 milj. euroa. Ylitys johtuu neljän talousarviolainan ennenaikaisesta takaisinmaksusta huhti-toukokuussa yhteensä noin 94 milj. euroa. Lainojen takaisinmaksu suoritetaan likviditeetin hallinnan näkökulmasta ja pääosin Espoon sairaalan myynnistä johtuen.

Vuoden 2022 aikana 220 milj. euron lainannostovaltuutta ei ole käytetty ja tämänhetkisen maksuvalmiusennusteen mukaan lainoja ei tarvitsisi nostaa loppuvuoden aikana.

Päätöshistoria

Liitteet

1 KH-raportti 2022

Oheismateriaali

Tiedoksi